

Til § 26

Muligheden for folkeafstemninger findes kun i begrænset omfang i den danske grundlov og er først og fremmest indført i et forsøg på at sikre, at udviklingen ikke går for hurtigt. Det gælder i forbindelse med grundlovsændringer, suverænitetsafgivelse, mindretalsbeskyttelse for en tredjedel af Folketinget og valgretsalders nedsættelse.

Den foreslåede bestemmelse sikrer, at der er mulighed for at skabe grundlag for en folkeafstemning på et folkeligt initiativ, hvis der står en del mennesker bag anmodningen, samt at der er spørgsmål, som ikke kan komme til folkeafstemning.

Når der er begrænsninger i, hvad der kan sendes til folkeafstemning, skyldes det, at der er spørgsmål af så fundamental betydning, at de kun kan ændres efter en grundlovsprocedure, fordi de er grundlovssikrede. Det gælder menneskerettighederne. Der er også spørgsmål, som kan krænke andre mennesker, og som derfor heller ikke er egnede til at sende til folkeafstemning. Endelig er der spørgsmål, som hvis de blev genstand for folkeafstemning, kunne skabe problemer for det repræsentative demokratis måde at fungere på. Erfaringerne med folkeafstemninger i Californien viser også, at sådanne begrænsninger er hensigtsmæssige.

Til § 27

Kun sproglige ændringer.

Til § 28

En sammenskrivning af de nuværende §§ 35, 36, 37, 39, 40, 48, 49, 50 og 58 og med enkelte ændringer.

Nyformuleringerne indebærer, at folketingsåret indledes i september, dvs. en måned førend i dag. Det betyder, at folketingsarbejdet i praksis kan strække sig over en længere periode end i dag. Den nuværende arbejdsform har sine rødder helt tilbage i 1800-tallet, hvor der var langt mindre at lovgive om, og hvor der også skulle tages hensyn til landbrugssamfundets årsrytme. Folketinget skulle helst ikke holde møder, når bønderne var fuldt optaget af arbejdet på markerne. Derfor indledes folketingsåret med møder i oktober og slutter reelt i juni. Arbejdet i form af møder i Folketinget skal ifølge traditionen være slut inden grundlovsdag, den 5. juni. Selvfølgelig foregår der en masse politisk arbejde, selv om der ikke er møder i Folketingssalen, men folketingsarbejdet ville givetvis blive præget af højere kvalitet, hvis den periode, hvor Folketinget holder møder, blev længere.

Af den foreslåede bestemmelse fremgår også, at Folketinget nedsætter udvalg, og at disse sammensættes efter forholdstal, samtidig med at det fremgår, at

der er noget, der hedder partier, hvilket ikke er tilfældet i den nuværende grundlov.

Til § 29

Uændret.

Til § 30

Visse mindre justeringer i forhold til den nuværende § 31, samtidig med at de politiske partier nævnes, idet der samtidig foreslås, at der skal være offentlighed om partiernes og kandidaternes regnskaber.

Til § 31

Visse mindre ændringer af §§ 21 og 41, idet dog proceduren i forbindelse med lovbehandlingen er ændret, så praksis med høring grundlovsfæstes. Det samme gælder den bestemmelse i Folketingets forretningsorden, som SF fik gennemført i 2000, og som indebærer, at der skal gå 30 dage fra et lovforslags fremsættelse til dets vedtagelse.

Til § 32

Med udgangspunkt i de eksisterende §§ 43, 44 og 53 er der sket en understregning af principper for lovgivningen.

De tre behandlinger, som kræves for, at et lovforslag kan vedtages, sikrer en vis lov kvalitet. Men det er langt fra tilstrækkeligt. Derfor er der i Folketingets forretningsorden fastsat en række bestemmelser, f.eks. om, hvor lang tid der skal gå fra fremsættelse til vedtagelse, og der er derudover aftalt en række spilleregler, f.eks. om, at lovforslag skal sendes i høring.

Det vil være rimeligt, at der i grundloven bliver indføjet en bestemmelse, der forhindrer, at love, som indebærer en straf eller sanktion, kan indføres med tilbagevirkende kraft, medmindre det også var lov, da handlingen fandt sted, sådan som det også findes i nogle landes grundlove.

I flere landes grundlove, f.eks. Norges, findes der bestemmelser, der på en eller anden måde sikrer mod love med tilbagevirkende kraft.

Det må være oplagt, at bestemmelser i straffeloven ikke må have tilbagevirkende kraft, hvis der er tale om, at straffen er blevet øget efter, at lovovertrædelser er sket.

Det må også være relevant at få en bestemmelse ind i grundloven, hvor det bliver fastslået, at lovgivningen ikke må have karakter af særlove, hvor bestemte rets subjekter specifikt nævnes, mens andre tilsvarende ikke er omfattet, og hvor de pågældende fratages retigheder, sådan som det skete med Tvindsærloven.